

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/194/2017
Identifikačné číslo spisu:	7812200885
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7812200885.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ R., bývajúceho v E., a 2/ M., bývajúcej v E., zastúpených JUDr. Vladislavom Sisákom, advokátom v Košiciach, Skladná 14, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Námestie slobody 6, zastúpenej advokátskou kanceláriou AKMG, s. r. o., so sídlom v Banskej Bystrici, Dolná 6A, IČO: 36 800 589, o náhradu škody vo výške 1 075 917,10 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 4 C 18/2012, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. januára 2017 sp. zn. 2 Co 33/2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 19. januára 2017 sp. zn. 2 Co 33/2015 a medzitýmny rozsudok Okresného súdu Rožňava zo 4. septembra 2014 č. k. 4 C 18/2012-373 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súde Rožňava na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava medzitýmnym rozsudkom zo 4. septembra 2014 č. k. 4 C 18/2012-373 rozhodol, že právny základ nároku žalobcov je daný a o trovách konania rozhodne v konečnom rozhodnutí. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil § 3 ods. 1 a 2 a § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) a § 152 ods. 1 a 2 zákon č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), vecne tým, že žalobcovia sa domáhajú nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. vzniknutej z právneho titulu nezákonného rozhodnutia mesta Rožňava o dodatočnom povolení stavby z 1. februára 2010 č. 5644/2009-OS-Fa a rozhodnutia Krajského stavebného úradu v Košiciach z 23. apríla 2010 č. 2010/00949, ktoré boli ako nezákonné zrušené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 21. októbra 2010 č. k. 6 S 13422/2010-51 a vec bola vrátená krajskému stavebnému úradu na ďalšie konanie, čím je splnená dôvodnosť žaloby (jej právny základ).

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovanej a vedľajšieho účastníka mesta Rožňava rozsudkom z 19. januára 2017 sp. zn. 2 Co 33/2015 napadnutý medzitýmny rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v

znení neskorších predpisov (ďalej len „C.s.p.“). V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že odvolacie dôvody nie sú naplnené. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, dospel k správny skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, zo zisteného stavu vyvodil aj správny právny záver a jeho rozhodnutie spĺňa kritériá riadneho odôvodnenia podľa § 157 ods. 2 O.s.p. S odvolacími námietkami, ktoré boli už predmetom dokazovania pred súdom prvej inštancie, sa súd prvej inštancie dôsledne vysporiadal pri rozhodovaní v danej veci a ďalšie skutočnosti namietané v odvolaní nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého výroku rozsudku. Na zdôraznenie správnosti uviedol, že v prejednávanej veci sú splnené všetky predpoklady zodpovednostného vzťahu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Aj napriek skutočnosti, že odôvodnenie napadnutého rozsudku neobsahuje výslovne úvahy o príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím, z celkovej štruktúry a obsahu odôvodnenia vyplýva, že súd prvej inštancie túto príčinnú súvislosť v danom prípade vzhliadol a rozhodol, že základ nároku je daný. Odvolací súd sa s týmto záverom stotožnil, pretože nebyť nezákonného rozhodnutia, ktoré odobrilo stavbu stojacu na susednom pozemku bez stavebného povolenia, táto stavba by sa nezrealizovala a žalobcovia mohli pokojne dostavať svoju stavbu a realizovať svoj podnikateľský zámer, ktorý im mal priniesť očakávaný zisk. Rozhodnutie žalobcov prechodne nepokračovať vo svojej stavbe vzhľadom na už stojacu susednú stavbu, aby predišli ešte väčšej škode, im nemôže byť na ujmu. Ďalšiu argumentáciu odvolateľov považoval za irelevantnú, pretože rozhodnutie, ktoré susediacu stavbu dodatočne povolilo, bolo ako nezákonné zrušené a žalobcom škoda skutočne vznikla, pretože mali úmysel realizovať svoj stavebný a podnikateľský zámer za úplne iných podmienok, než aké nastali po realizácii nezákonnej stavby. Bolo by v rozpore s princípom spravodlivosti, aby súd nepriznal ochranu žalobcom postupujúcich pri svojom zámere v súlade s právnymi predpismi, čím by vlastne zvýhodnil stavebníkov, ktorí právne predpisy porušili za odobrenia orgánom verejnej moci, ktorý vydal nezákonné rozhodnutie.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodila z § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Namietala, že súd jej nesprávnym postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uvedená vada zmätočnosti mala spočívať v nepreskúmateľnosti rozhodnutí oboch súdov nižších inštancií. Súd sa v nich nevysporiadali s otázkou príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody žalobcov. Súd prvej inštancie v odôvodnení len zhrnul vykonané dôkazy a bez akejkoľvek ďalšej úvahy len skonštatoval, že tým, že nezákonné rozhodnutia boli zrušené, je splnená dôvodnosť žaloby. Vznikom škody ani príčinnou súvislosťou medzi jej vznikom a nezákonným rozhodnutím sa vôbec nezaoberal. Uvedené skonštatoval aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí, ktorý sa napriek tomuto s rozhodnutím súdu prvej inštancie v celom rozsahu stotožnil. Tieto rozhodnutia preto pokladá za arbitrárne, zjavne neodôvodnené a popierajúce princíp právnej istoty. Ďalej namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Podľa jej názoru pokiaľ odvolací súd konštatoval príčinnú súvislosť len na základe hypotézy, že v prípade neexistencie stavby na susednom pozemku by žalobcovia mohli pokojne dostavať svoju stavbu a realizovať tak svoj podnikateľský zámer, ktorý im mal priniesť očakávaný zisk, odvolací súd pri skúmaní existencie príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a vznikom škody sa odklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá vyžaduje priamu (bezprostrednú) príčinu medzi protiprávnym konaním a vznikom škody, a poukázala na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu a ústavného súdu zaoberajúce sa touto právnou otázkou. Uviedla, že k nedostavaniu stavby žalobcov došlo na základe ich dobrovoľného rozhodnutia, ich neskoršie tvrdenia o nemožnosti dokončiť stavbu sú ničím nepodložené a účelové, pretože nepreukázali akúkoľvek objektívnu skutočnosť, ktorá by im v jej dokončení bránila, a takisto súd neskúmal ani ďalšie súvislosti, akou bola napr. finančná pripravenosť žalobcov na realizáciu prestavby. Z uvedených dôvodov má za to, že v danom prípade nie je naplnená príčinná súvislosť medzi protiprávnosťou a vzniknutou škodou. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu zamietne, alebo jeho rozhodnutie zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedli, že jej argumenty a závery nemôžu vo vzťahu k prípustnosti dovolania obstáť. K namietanej vade zmätočnosti odkázali na početnú judikatúru najvyššieho súdu, v zmysle ktorej prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia

nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., a tým ani prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Pokiaľ žalovaná vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., poukázali na rozhodnutie veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 VCdo 2/2017, v zmysle ktorého je možnosť kumulovať dôvody prípustnosti súčasne podľa § 420 aj podľa § 421 C.s.p. vylúčená a v takom prípade sa dovolací súd obmedzí na posúdenie prípustnosti dovolania iba podľa § 420 C.s.p. Na záver zhrnuli, že v konaní preukázali všetky predpoklady vzniku ich nároku na náhradu škody, vrátane príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, preto pokladajú rozhodnutia súdov oboch nižších inštancií za vecne správne. Navrhli, aby dovolací súd dovolanie žalovanej ako nedôvodné a neprípustné odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.), dospel k záveru, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj medzitýmný rozsudok súdu prvej inštancie treba zrušiť.

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Ako už Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval vo viacerých skorších rozhodnutiach (por. napr. sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 92/2012), dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Tejto mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (por. § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

8. Žalovaná prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ C.s.p. a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

9. Podľa § 420 písm. f/ C.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Otázka možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle týchto ustanovení Civilného sporového poriadku bola riešená veľkým senátom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktorý v uznesení z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017 konštatoval, že: a/ kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 C.s.p. je neprípustná, b/ ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 C.s.p., c/ ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ C.s.p., dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste. V zmysle § 48 ods. 3 C.s.p. právny názor vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu je pre senáty najvyššieho súdu záväzný.

12. Najvyšší súd v súlade s vyššie uvedenými závermi posudzoval prípustnosť dovolania žalovanej iba z hľadiska ňou tvrdenej procesnej vady zmätočnosti (§ 420 písm. f/ C.s.p.); v rámci dovolacieho prieskumu teda nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia žalovanej, že jej mimoriadny opravný prostriedok je prípustný tiež podľa § 421 C.s.p.

13. Žalovaná v dovolaní namieta vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., t. j., že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorá podľa jej názoru spočíva v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií vo vzťahu k vzniku škody a k príčinnej súvislosti medzi jej vznikom a nezákonným rozhodnutím.

14. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 ods. 2 C.s.p. (predtým § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.), je nepreskúmateľné.

15. Dovolací súd poznamenáva, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť (nedostatok odôvodnenia) rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná za vlastnosť rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

16. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, prijaté na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

17. S poukazom na citované stanovisko len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (teraz § 420 písm. f/ C.s.p.), a to napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k

„justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabikh proti Rusku, sťažnosť č. 52854/99) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, sťažnosť č. 8269/02, Protsenko proti Rusku, sťažnosť č. 13151/04, Tishkevich proti Rusku, sťažnosť č. 2202/05, Lenskaya proti Rusku, sťažnosť č. 28730/03).

18. Podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 muselo rozhodnutie súdu (až na zákonné výnimky - vid' napr. § 157 ods. 4 O.s.p. alebo § 219 ods. 2 O.s.p.) obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie. V súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. musí súd v odôvodnení rozsudku podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozsudku. Súd sa musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť dostatočne vysvetlený s poukazom na všetky rozhodujúce skutkové okolnosti a tiež ich právne posúdenie. Právne závery súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak súd v odôvodnení rozhodnutia vymedzí po skutkovej stránke predmet konania a následne podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako interpretoval aplikované ustanovenia a prečo pod ne podriadil zistený skutkový stav. V rozhodnutí súdu musí byť jasne a zrozumiteľne vysvetlený myšlienkový postup súdu vo všetkých, pre posúdenie veci významných, otázkach. Pri tom, samozrejme platí, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný, určujúci význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia (por. aj viaceré rozhodnutia ústavného súdu, napr. sp. zn. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 78/05).

19. Treba mať na pamäti aj to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s prvoinstančným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odvolací súd sa môže podľa § 219 ods. 2 O.s.p. (teraz § 387 ods. 2 C.s.p.) v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Keď sa však odvolací súd stotožní s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré nemá náležitosti odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. (teraz § 220 ods. 2 C.s.p.) a uvedený nedostatok sám neodstráni, jeho rozhodnutie je potom nepreskúmateľné a takýmto arbitrárnym rozhodnutím znemožňuje účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva, pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov, a tým porušuje jeho právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p.).

20. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že v medzitýmnom rozsudku musí byť posúdený celý právny základ veci. Právnym základom veci je všetko, čo nemožno podriaďovať pod pojem výška uplatneného nároku, to znamená, že musia byť vyriešené všetky právne otázky, nielen niektoré alebo dokonca len jedna z nich. Aby medzitýmný rozsudok bol preskúmateľný a mohol byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v opravnom konaní z hľadiska posúdenia jeho vecnej správnosti, súd sa v ňom musí vyporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa základu, o ktorom medzitýmnym rozsudkom rozhoduje, a musí z neho byť zrejmé, o akom základe prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil. Otázky, ktoré sa týkajú základu nároku, možno totiž riešiť len v medzitýmnom rozsudku. Ak sa tak nestane, je vylúčené, aby k nim súd prihliadol v ďalšom konaní pri rozhodovaní o výške nároku (por. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 78/2013). Ak sa súd v odôvodnení takéhoto rozsudku vôbec nezaoberá námietkou účastníka, ktorá by mohla v konečnom dôsledku spochybniť základ nároku druhého účastníka, a ústavne akceptovateľným spôsobom sa s ňou nevysporiada, treba absenciu argumentácie súdu v tomto smere považovať za prejav arbitrárnosti a porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (II. ÚS 410/2006).

21. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie takej intenzity, ktorá odôvodňuje aplikáciu (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016 a

zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania. V prejednávanej veci sa žalobcovia proti žalovanej domáhajú nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., ktorá im - ako tvrdia - bola spôsobená nezákonným rozhodnutím. Pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci sa vyžaduje kumulatívne splnenie všetkých jeho predpokladov, ktorými v danom prípade sú a/ existencia nezákonného rozhodnutia, b/ existencia škody a 3/ príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou. Súd prvej inštancie rozhodol medzitýmnym rozsudkom o základe prejednávanej veci v zmysle § 152 ods. 2 vety druhej O.s.p. V odôvodnení svojho rozhodnutia po doslovnom opise žaloby, vyjadrení žalovanej a vedľajšieho účastníka k žalobe, repliky žalobcov a citácii zákonných ustanovení uviedol len, že žalobcovia svoj nárok vyvodzujú na základe zákona č. 514/2003 Z.z. a že mal preukázanú existenciu nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci, z čoho usúdil, že došlo k založeniu zodpovednostného vzťahu, a teda právny základ uplatneného nároku je daný. Otázkou vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nezaoberal. Vôbec nevysvetlil, ako posúdil skutkové tvrdenia a právne argumenty strán týkajúce sa existencie škody a príčinnej súvislosti, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Absencia argumentácie súdu prvej inštancie v tomto smere robí jeho rozhodnutie arbitrárnym a nepreskúmateľným. Podľa názoru dovolacieho súdu v žiadnom prípade nemožno súhlasiť so záverom odvolacieho súdu, že z celkovej štruktúry a obsahu odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že súd prvej inštancie vzhľadom príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím. Dovolací súd zdôrazňuje, že po vydaní medzitýmneho rozsudku sa súd môže v ďalšom konaní zaoberať už len výškou uplatneného nároku. Pokiaľ odvolací súd za takéhoto stavu uvedené rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a v celom rozsahu sa s jeho odôvodnením stotožnil (§ 387 ods. 1 a 2 C.s.p.), nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie sám neodstránil a nevysporiadal sa so zásadnými odvolacími dôvodmi žalovanej a v tom čase aj vedľajšieho účastníka, jeho rozhodnutie je postihnuté rovnakou procesnou vadou a treba ho považovať za nepreskúmateľné.

22. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu a rovnako aj medzitýmny rozsudok súdu prvej inštancie neobsahujú zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. Z tohto dôvodu dovolanie žalovanej je procesne prípustné podľa § 420 písm. f/ C.s.p. a žalovaná v ňom dôvodne namieta ňou uvádzanú procesnú vadu zmätočnosti, pretože jej týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené realizovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a rovnakou vadou postihnuté aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a 2 a § 450 C.s.p.).

23. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.).

24. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.